

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Φ. Τσαλίκογλου
Φ. Καλύβα

Ταχ. Δ/νση: Αριστοτέλους 19

Ταχ. Κώδ.: 10178

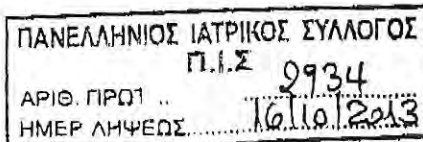
Τηλέφωνα: 2132161324

2132161326

2132161327

FAX: 210 5233563

e-mail: ddy@yyka.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 8/10/2013

Αρ. Πρωτ. Υ1/Γ.Π.οικ. 92954

ΠΡΟΣ:

1. **Όλες** τις Υ.Π.Ε. της Χώρας
Υπόψη κ.κ. Διοικητών
(Με την υποχρέωση να ενημερωθούν τα
Νοσοκομεία, Κ.Υ., Ι.Α.Κ. και Φορείς
Κοινωνικής Φροντίδας αρμοδιότητάς σας)

2. **Όλες** τις Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις
της Χώρας

Α) Γεν. Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας &
Κοινωνικής Μέριμνας (έδρες τους)

Β) Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας &
Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειακών
Ενοτήτων (έδρες τους)

3. Υπουργείο Εσωτερικών

Γενική Δ/νση Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Δ/νση Οργάνωσης & Λειτουργίας ΟΤΑ

(Με την παράκληση να ενημερωθούν όλοι οι
Δήμοι αρμοδιότητάς σας)

Σταδίου 27

10183 Αθήνα

4. Κεντρική Υπηρεσία Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Λεωφόρος Κηφισίας 39

Μαρούσι 15123

ΘΕΜΑ: « Αντιφυματικός Εμβολιασμός – Φυματίωση (Δήλωση κρουσμάτων)»

ΣΧΕΤ.:

1. Ο Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87^Α), «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
2. Ο Ν.3172/2003 (ΦΕΚ 197^Α), «Οργάνωση και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
3. Ο Ν. 3370/2005 (ΦΕΚ 176^Α), «Οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και λοιπές διατάξεις», όπως ισχύει.
4. Ο Ν. 4053/1960 (ΦΕΚ 83^Α), «Περί οργάνωσης του Αντιφυματικού Αγώνα».
5. Τα από 17/9/2013 Πρακτικά της Συνεδρίασης της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών.
6. Η με αρ. πρωτ. Υ1/Γ.Π.οικ. 102793/15.10.2012 εγκύκλιός μας «Αντιφυματικός Εμβολιασμός – Φυματίωση (Δήλωση κρουσμάτων)».
7. Η υπ' αρ. πρωτ. Υ1/Γ.Π.οικ. 109805/ 8.11.2012 Ενκύκλιος «Εμβολιασμοί νεογνών- βρεφών» ΑΔΑ: Β4Σ6Θ-90Ω.

Η φυματίωση είναι υποχρεωτικώς δηλούμενο νόσημα σύμφωνα με το σχετικό (4). Η έγκαιρη δήλωση των κρουσμάτων φυματίωσης προς τις Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων και προς το Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης του ΚΕΕΛΠΝΟ είναι ιδιαίτερα σημαντική, και γίνεται εντός εβδομάδας από την διάγνωση είτε από τους κλινικούς είτε από τους εργαστηριακούς γιατρούς με το Δελτίο Δήλωσης Κρούσματος Φυματίωσης, το οποίο έχει αποσταλεί σε όλα τα νοσοκομεία της χώρας.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ.), επισημαίνοντας τον κίνδυνο της επανεμφάνισης μεγάλου αριθμού κρουσμάτων φυματίωσης (μετανάστες, μετακινούμενοι πληθυσμοί κ.ά.) συσχετιζόμενου συχνά και με τα κρούσματα του AIDS παγκοσμίως, συνιστά την διεξαγωγή επιδημιολογικών ερευνών, σε συνδυασμό με την ανεύρεση δεικτών διαμόλυνσης του ευπαθούς πληθυσμού, προκειμένου τα κράτη - μέλη του να αναπροσαρμόσουν τα προγράμματα αντιφυματικού αγώνα συμπεριλαμβάνοντας και τον αντιφυματικό εμβολιασμό (BCG).

Κατά συνέπεια ο αντιφυματικός εμβολιασμός BCG θα εξακολουθήσει να γίνεται όπως και τα προηγούμενα χρόνια, δηλ. στην ηλικία των 6 ετών, αφού προηγουμένως γίνει έλεγχος με δερμοαντίδραση Μαντιoux. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί κυρίως στον εμβολιασμό των παιδιών που ανήκουν στις ομάδες αυξημένου κινδύνου όπως:

1. Μετανάστες από χώρες με υψηλό ή μέσο δείκτη ενδημικότητας
2. Αθίγγανοι και άλλες πληθυσμιακές ομάδες που ζουν σε συνθήκες ομαδικής διαβίωσης
3. Παιδιά με Μαντιoux (-), στην οικογένεια των οποίων υπάρχει άτομο με φυματίωση (θετικά πτύελα)
4. Νεογνά μητέρων που έχουν μολυνθεί με τον ιό HIV (όχι βρέφη που έχουν παρουσιάσει ήδη συμπτωματολογία βρεφικού AIDS)
5. Νεογνά, στο άμεσο περιβάλλον των οποίων, υπάρχει άτομο με φυματίωση (εμβολιάζονται κατά τη γέννηση), σχετικό (7).

Για όσα παιδιά δεν εμβολιάσθηκαν για διάφορους λόγους στη συνιστώμενη ηλικία ο εμβολιασμός μπορεί να γίνει μέχρι την ηλικία των 12 ετών. Πρέπει να γίνεται κάθε προσπάθεια ο εμβολιασμός να πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Επιπλέον, όσοι υγιείς ενήλικες απαιτείται για συγκεκριμένους λόγους να εμβολιασθούν, μπορούν με ασφάλεια να το κάνουν (ο εμβολιασμός με BCG γίνεται ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας χωρίς ιατρικές αντενδείξεις), εφόσον προηγηθεί έλεγχος με δερμοαντίδραση Μαντιoux. Έλεγχος της Μαντιoux μετά τον εμβολιασμό για πιστοποίηση της θετικοποίησής της δε συνιστάται.

Παράλληλα, συνιστάται μαζικός προληπτικός έλεγχος με δερμοαντίδραση Μαντιoux στις ηλικίες 12-15 μηνών, 4 έως 6 ετών (πριν τον εμβολιασμό με BCG) και στην ηλικία 7 έως 12 ετών στα ανεμβολίαστα παιδιά (όταν γίνεται η εκτίμηση της εμβολιαστικής τους κάλυψης).

Αναφορικά με τον έλεγχο των **εκπαιδευτικών**, είναι απαραίτητη η ακτινογραφία θώρακος (αν δεν υπάρχει ιατρική αντένδειξη) και η δερμοαντίδραση (Μαντιoux) κατά την πρόσληψή τους και στη συνέχεια ανά πενταετία. Στην περίπτωση που κατά το μεσοδιάστημα εμφανιστεί επίμονος βήχας, ο οποίος διαρκεί περισσότερο από ένα μήνα, πέραν της κλινικής εξέτασης, πρέπει να γίνεται έλεγχος με ακτινογραφία θώρακος. Αν υπάρχουν ακτινολογικά ευρήματα, επιβάλλεται περαιτέρω έλεγχος του εκπαιδευτικού και έλεγχος του ευρύτερου κοινωνικού και ιδιαίτερα του στενού οικογενειακού περιβάλλοντος.

Ιδιαίτερως τονίζουμε τα κατωτέρω:

Α) Το εμβολιαστικό συνεργείο να είναι ειδικά εκπαιδευμένο τόσο ως προς την τεχνική διενέργειας της δερμοαντίδρασης Μαντιoux και την ανάγνωσή της όσο και ως προς την τεχνική διενέργειας του αντιφυματικού εμβολιασμού (BCG). Τόσο η δερμοαντίδραση Μαντιoux όσο και ο αντιφυματικός εμβολιασμός (BCG) να διενεργείται καθαρά ενδοδερμικά. Σε παιδιά άνω του ενός (1) έτους και σε ενήλικες η δόση του εμβολίου είναι 0,1ml. Σε βρέφη κάτω του ενός (1) έτους η δόση είναι 0,05ml.

Β) Να δραστηριοποιηθούν όλα τα Εμβολιαστικά Κέντρα της χώρας, καθώς και οι Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων, οι Δήμοι, τα Κέντρα Υγείας, τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα, τα λειτουργούντα Αντιφυματικά Κέντρα, τα Ιατροκοινωνικά Κέντρα,

οι Ασφαλιστικοί Φορείς κ.ά. προς την κατεύθυνση της έγκαιρης ανίχνευσης της φυματίωσης (κυρίως στις ομάδες αυξημένου κινδύνου που αναφέρθηκαν, στο προσωπικό υγειονομικών, εκπαιδευτικών και άλλων φορέων καθώς και στο προσωπικό και τους κρατούμενους φυλακών, και κέντρων κράτησης που μπορεί να είναι πηγές διασποράς της νόσου).

Γ) Τα Εμβολιαστικά Κέντρα της χώρας να διενεργούν τον αντιφυματικό εμβολιασμό σε όλα τα παιδιά (ανεξαιρέτως ασφαλιστικής κάλυψης ή μη), αφού βεβαίως προηγουμένως γίνει έλεγχος με δερμοαντίδραση Μαντιoux.

Δ) Οι Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων υποχρεούνται να εφοδιάζουν δωρεάν με τις απαραίτητες ποσότητες φυματίνης και BCG που έχουν προμηθευτεί από το Υπουργείο Υγείας, όλα τα Εμβολιαστικά Κέντρα που συμμετέχουν στη διενέργεια του αντιφυματικού εμβολιασμού, εκτός των ασκούντων ελεύθερο επάγγελμα παιδιάτρων, οι οποίοι μπορούν να προμηθεύονται τη φυματίνη καθώς και το εμβόλιο BCG από το Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ.

Ε) Να δοθεί έμφαση στον προγραμματισμό αντιφυματικού εμβολιασμού των μαθητών της Α' Δημοτικού όλων των Σχολείων της χώρας (Δημόσιων και Ιδιωτικών).

ΣΤ) Τα εμβολιαστικά συνεργεία οφείλουν:

- Να αναγράφουν στο Βιβλιάριο Υγείας του Παιδιού το αποτέλεσμα της δερμοαντίδρασης Μαντιoux και τον εμβολιασμό.
- Σε περίπτωση θετικής δερμοαντίδρασης Μαντιoux, να ενημερώνουν τους γονείς για την αναγκαιότητα ιατρικής εξέτασης του παιδιού για διερεύνηση φυματίωσης.
- Να παραπέμπουν τους ενήλικες με θετική δερμοαντίδραση για ιατρική εξέταση διερεύνησης φυματίωσης.
- Παράλληλα, να ενημερώνουν εγγράφως και με εμπιστευτική διαδικασία τον Προϊστάμενο της Δ/σης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας σχετικά με τα παιδιά και τους ενήλικες που παραπέμπονται για ιατρική εξέταση διερεύνησης φυματίωσης.

Ζ) Η Δ/ση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας πρέπει να παρακολουθεί αρμοδίως την εξέλιξη των παραπομπών και να λαμβάνει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για τη διασφάλιση της Δημόσιας Υγείας.

Η) Τα Αντιφυματικά Ιατρεία όλης της χώρας οφείλουν να εξετάζουν άμεσα και κατά προτεραιότητα τα άτομα που παραπέμπονται για διερεύνηση φυματίωσης στο πλαίσιο της παρούσης εγκυκλίου.

Θ) Κατά τις παραπάνω διαδικασίες πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τα στοιχεία να διακινούνται με εμπιστευτική διαδικασία.

Επισημαίνεται ότι, ο **συντονισμός** του αντιφυματικού αγώνα και η **προσυνεννόηση** με τους εμπλεκόμενους φορείς θα γίνεται από τη Γενική Δ/ση Δημόσιας Υγείας της εκάστοτε Περιφέρειας.

Επειδή η καταγραφή των κρουσμάτων είναι το πρώτο και σημαντικό βήμα για τον έλεγχο της φυματίωσης, παρακαλούμε όπως φροντίσετε για την δήλωση των κρουσμάτων της νόσου από τα νοσοκομεία και τις άλλες υγειονομικές Υπηρεσίες που υπάγονται στην αρμοδιότητά σας. Ειδικότερα, τα Γραφεία Κίνησης Ασθενών των νοσοκομείων, πριν να χορηγήσουν το εξιτήριο σε ασθενή με διάγνωση «Φυματίωση», να ελέγχουν ότι έχει σταλεί προηγουμένως η Δήλωση του κορούσματος στο ΚΕΕΛΠΝΟ και στην Υπηρεσία Δημόσιας Υγείας της αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας.

Στο πλαίσιο αυτό ο Γενικός Διευθυντής Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας:

ο Καταγράφει τους εμπλεκόμενους φορείς που δραστηριοποιούνται στον «Αντιφυματικό Αγώνα» (Νοσοκομεία, Αντιφυματικά Ιατρεία, Κ.Υ., Ι.Α.Κ. και Φορείς Κοινωνικής Φροντίδας, Δημοτικά Ιατρεία, κ.λ.π.). Οι εν λόγω Φορείς θέτουν στη διάθεσή του όλα τα μέσα και την υλικοτεχνική υποδομή που διαθέτουν και είναι αναγκαία για την εφαρμογή του Προγράμματος.

ΑΔΑ: ΒΛΛ6Θ-6ΣΔ

ο Προσδιορίζει τους πληθυσμιακούς στόχους του Προγράμματος (μαθητές, εκπαιδευτικούς, ή άλλους εργαζομένους σε σχολεία, πληθυσμιακούς αθιγγάνων, κλειστούς πληθυσμιακούς ή ομάδες εργαζομένων που μπορεί να είναι πηλές διασποράς της νόσου).

ο Σε συνέχεια των ανωτέρω ενεργειών εκπονεί ετήσιο αναλυτικό Πρόγραμμα ανά Περιφέρεια εξειδικεύοντάς το ανά Περιφερειακή Ενότητα

ο Συγκροτεί ειδικά συνεργεία ανά Περιφερειακή Ενότητα, εφόσον δεν υφίστανται τα αντίστοιχα που συγκροτήθηκαν με τη σχετική (6) εγκύκλιο.

ο Τα εμβολιαστικά συνεργεία αποτελούνται, ανάλογα με την ηλικία του πληθυσμιακού στόχου, από Παιδιάτρους, Παθολόγους, Πνευμονολόγους, Γενικούς Ιατρούς ή άλλους ιατρούς ελλείψει των προαναφερομένων ειδικοτήτων, Επισκέπτες Υγείας και Νοσηλεύτες. Για το σκοπό αυτό συνεργάζεται με τον Διοικητή της αντίστοιχης Υγειονομικής Περιφέρειας καθώς και με τις υπόλοιπες υφιστάμενες κρατικές, υγειονομικές δομές κάθε Περιφερειακής Ενότητας που μπορούν να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα. Ελλείψει ιατρών δημοσίων φορέων, στα εμβολιαστικά συνεργεία δύνανται να συμμετέχουν και ιδιώτες ιατροί ως εθελοντές.

ο Εποπτεύει την εφαρμογή της Εγκυκλίου και του Προγράμματος και ιδιαίτερα μεριμνά για την κάλυψη όλων των πληθυσμιακών στόχων.

ο Παρεμβαίνει άμεσα και επιλύει τυχόν προβλήματα και δυσλειτουργίες που ανακύπτουν.

ο Στο τέλος του Προγράμματος αποστέλλει στη Δ/ση Δημόσιας Υγιεινής του Υπουργείου Υγείας συνολική ετήσια έκθεση με αναλυτικά όλα τα πεπραγμένα του Προγράμματος (ποιοι συμμετείχαν και από ποιο Φορέα, επίτευξη των στόχων του Προγράμματος, προβλήματα ή δυσλειτουργίες που παρατηρήθηκαν, ποιες ομάδες πληθυσμιακού καλύφθηκαν, ο αριθμός ατόμων που εξετάσθηκε ή/και εμβολιάσθηκε, ποιες ομάδες πληθυσμιακού και ο αριθμός των ατόμων που δεν καλύφθηκαν και γιατί) καθώς και τους συνημμένους πίνακες κατάλληλα συμπληρωμένους (εάν είναι δυνατόν να μας αποσταλούν και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε πίνακα "excel"). Πέραν της ετήσιας συνολικής έκθεσης θα πρέπει να αποστέλλει και ανάλογες τριμηνιαίες εκθέσεις και συνημμένους - συμπληρωμένους τους σχετικούς πίνακες στη Δ/ση Δημόσιας Υγιεινής του Υπουργείου Υγείας.

Συνημμένα:

Πίνακες (3) για την αποστολή στοιχείων σχετικά με τη δράση (σελίδες τρεις)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

Γραφείο Υπουργού
Γραφεία Υφυπουργών
Γραφεία Γεν. Γραμματέων
Γραφεία Γενικών Δ/ντών
Τμήμα Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
Δ/ση Δημόσιας Υγιεινής (3)

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

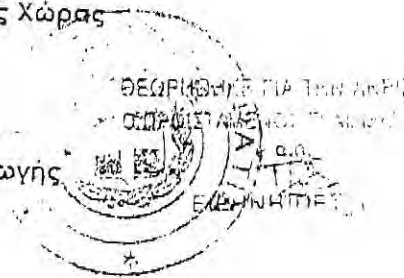
ΖΕΤΤΑ Μ. ΜΑΚΡΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ (με τα συνημμένα)

1. Όλες τις Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις της Χώρας
Υπόψη κ.κ. Περιφερειάρχων (έδρες τους)

2. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
Δ/ση επαγγελματικού Προσανατολισμού
Και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων
Τμήμα Β' Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Αγωγής
Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 - Μαρούσι

3. Δ/ση Υγειονομικού ΓΕΘΑ
Στρατόπεδο Παπάγου - Χολαργός

ΑΔΑ: ΒΛΛ6Θ-6ΣΔ

4. Δ/νση Υγειονομικού Ελληνικής Αστυνομίας
Πειραιώς 153, 118 54 Αθήνα
5. Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο
Πλαυτάρχου 3, 10675 - Αθήνα
(με την υποχρέωση να ενημερώσει όλα τα μέλη του)
6. Πανελλήνιο Φαρμακευτικό Σύλλογο
Πειραιώς 134, 118 54 - Αθήνα
(με την υποχρέωση να ενημερώσει όλα τα μέλη του)
7. Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία
Νικηταρά 8-10, 10678 - Αθήνα
(με την υποχρέωση να ενημερώσει όλα τα μέλη του)
8. Ε. Σ. Δ. Υ
α) Έδρα Δημόσιας Υγιεινής
β) Έδρα Ευγονικής και Υγιεινής Μητρότητας
Λεωφ. Αλεξάνδρας 196, 11521 - Αθήνα
9. ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.
Αγρόφων 3-5, 15121 - Μαρούσι
10. Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού
Γρ. Προέδρου
Δ/νση Κοινωνικής Παιδιατρικής
Νασοκομείο Παίδων «Αγία Σοφία»
115 27 - Αθήνα
11. Κ.Ε.Δ.Υ
Αλ. Φλέμιγκ 34, 16672 - Βάση
12. Καθ. κ. Α. Κωνσταντόπουλο
Πρόεδρο Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών
(με την παράκληση να ενημερώσει όλα τα μέλη της
Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών και όλα τα μέλη της
Ελληνικής Παιδιατρικής Εταιρείας)
Καθηγητή Παιδιατρικής
Κηφισίας 18, 115 26 - Αθήνα

